

ת"פ 42680/11/15 - מרדכי כהן נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בטבריה בשבתו בבית משפט השלום בנצרת

ת"פ 42680-11-15 מדינת ישראל נ' כהן
תיק חיצוני: 77222/2015

בפני כבוד הנשיא ניר מישורי לב טוב
נאשם/מבקש מרדכי כהן
נגד מאשימה/משיבה מדינת ישראל

החלטה

רקע :

1. בפני בקשת המבקש לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי.
2. בתאריך 30.8.22 הוגשה בקשת ב"כ המבקש לעיון בחומר חקירה במסגרתו התבקשה המאשימה להעביר לעיון המבקש גיליון רישום פלילי לרבות מב"דים ותיקים סגורים בעניינם של עדי התביעה דליה אילוז ודני מלכה.
3. הבקשה נדונה בפני כב' השופט (כתוארו אז) יריב נבון בבית משפט השלום בטבריה ונדחתה.
4. במסגרת ערר שהוגש על החלטה זו (בע"ח 55385-04-23) בימ"ש מחוזי נצרת הוסכם בידי הצדדים כדלקמן :
"יועמד לעיון ב"כ הנאשם, הרישום הפלילי הנוגע לגב' דליה אילוז ואחיה דני מלכה המתלוננים באישומים 1 עד 3, זאת כפוף לבחינה מקדימה של שאלת הרלוונטיות של בימ"ש קמא הדן בתיק כב' הנשיא, השופט נ. מישורי."
5. ב"כ המבקש טען במעמד הדין ביום 4.6.23 כי רישום פלילי בגין עבירות אלימות למשל, הינו רלוונטי. בעניינה של המתלוננת אילוז נטען לתיק שנסגר לאחר שהתלוננה על תקיפה מינית והתיק נסגר. במשפט הוכח שהוגשו כתבי אישום כנגד המתלוננת אילוז, העידו עדים שמטעמם הוגשו תלונות וכתב אישום. בנוסף, הוגש אישור ממח"ש בעניינו של העד מאיר. עוד נטען כי מדובר במתלוננים שיש להם עמוד 1

רקע באלימות וכי הרישום הפלילי רלוונטי גם למהימנות העדים.

בעניינו של העד מלכה נטען כי מודה בחקירה שלו כי שיקר במשטרה והוא טוען בעמ' 68-69 שורות 10-1 כי הנאשם לא איים לדקור אותו. בעמ' 70 שורה 15-4 נרשם שהנאשם לא אמר לו את המילים "אני אדקור אותך". בנוסף נטען כי העד מלכה הודה שהוא לקח כל יום כדורים והוא סובל מסכיזופרניה, מי יודע אם המציא את הדברים או לא.

4. המאשימה טענה כי יש לדחות הבקשה. ב"כ המאשימה הגישה לעיון ביהמ"ש גיליון רישום פלילי של העדה דליה והעד מלכה. נטען כי אין כל רלוונטיות לרישום הפלילי שהמדינה לא מאשרת אם קיים או לא. עוד נטען כי הנתבי הנכון לענין אמינות עדים הינו להטיח בהם דברים בחקירה נגדית והמתלוננת הוטחו בה דברים עוד שהייתה על הדוכן כך שנתבי זה היה פתוח בפני ההגנה. כל ניסיון להכתיב את אמינות העדה עם רישום פלילי אין בו דבר מלבד ליצור רושם שלילי על העדים, דבר שהפסיקה אינה מתירה. אחר שמיעצ טיעוני הצדדים הורה בית המשפט על העברת פלט תיקים פתוחים וסגורים לעיונו ואלו הוגשו לבית המשפט ביום 21.6.23 (ללא שנסקרו לתיק בית המשפט).

5. דין והכרעה :

א. סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי (תשמ"ב) - 1982 קובע :

"הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשאים המבקש וסניגורו, וכן אדם שהסניגור הסמיכו לכך, או, בהסכמת התובע, אדם שהמבקש הסמיכו לכך, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאישום, שבידי התובע ולהעתיקו".

ב. לזכות העיון בחומר חקירה חשיבות רבה בהיותה זכות מרכזית במסגרת ההליך הפלילי ומשמשת למימוש הזכות למשפט הוגן ומכאן נמנית עם אחת מזכויות היסוד של מבקש בפלילים. לפיכך פורש סעיף 74 הדן בעיון בחומר חקירה באופן מרחיב, כך שאינו עוסק רק בחומרים שבליבת האישום, אלא גם בחומרים המצויים בשוליו (ר' בש"פ 9322/99 מסארוה נ' מדינת ישראל פ"ד נד(1) 376, 381 (2000)) וזאת שכן, כידוע, "אין חקר לתבונת סנגור מוכשר, ואין לנחש כיצד היה יכול לנצל את החומר הנמצא בפניו" (ע"פ 35/50 מלכה נ' היועץ המשפטי הממשלה פ"ד ד 429, 433 (1950)).

ג. בבש"פ 5881/06 בניזרי נ' מ"י, פורסם במאגרים המשפטיים (7/2/07) קבע בית המשפט מבחני עזר לבחינת רלוונטיות רישום פלילי של עד :

"המדינה בפרשת יחזקאלי סברה כי לענין החלופה שעניינה בירור מהימנותו של עד, כולל מבחן הרלוונטיות חמישה ראשים:

1. **הקשר בין שאלת מהימנותו של העד לבין טיב הרישום הפלילי וסוג העבירות הרשומות בגיליונו של העד.**
2. **חלופ הזמן מעת ההרשעה.**
3. **הקשר בין האישום שלגביו העד מעיד לבין הרשעותיו הקודמות.**
4. **הפוטנציאל הראייתי הגלום בעדותו של העד.**
5. **מידת מעורבותו של העד באירוע נושא האישום.**

בית המשפט, שם למעשה, לא התייחס למבחנים אלה, משום שסבר כי אין מקום כלל למבחן הרלוונטיות. כשלעצמי, אני סבורה כי ניתן לאמץ את הקריטריונים שפורטו לעיל אם כי אין מדובר ברשימה סגורה ולא בכל מקרה יתקיימו כל הקריטריונים כאחד."

עוד נקבע בפס"ד בניזרי כי :

"זאת ועוד - בסוגיית חשיפת גיליונות המרשם הפלילי של העדים נקבע כי לא די בקיומה של אפשרות תיאורטית שיהיה ברישום זה כדי לסייע להגנתו של הנאשם כדי להצדיק את הפגיעה בזכויותיהם של העדים, אגב חשיפת רישומם במרשם הפלילי כ"חומר חקירה", אלא יש צורך במהותיות פרטנית, כמבואר מיד (ראו: עניין אל הוזייל; עניין סבג בפיסקה 9). ואכן אפילו כאשר מדובר בעדים מרכזיים בהליך - עובדה בעלת משקל בהקשר לתנאי הרלבנטיות - לא די בכך כדי לקבוע כי גיליונות המרשם הפלילי של העדים הינם "חומר חקירה", מכיוון שנוסף לתנאי הרלבנטיות, נדרשת גם אינדיקציה לכך שיש במרשם הפלילי של העד פוטנציאל ממשי קונקרטי לתרום להגנת הנאשם"

(להלן: "הלכת בניזרי").

עוד נקבע בפסיקה לעיל כי על בית המשפט לפקח ולאזן בין האינטרסים השונים - מחד, זכות הנאשם לניהול הגנתו וקבלת כלל חומר החקירה ומנגד, זכות העד לפרטיות. וכי "אין מדובר באינטרסים שווי משקל שכן תמיד תהיה עדיפות לזכותו של הנאשם לנהל את משפטו ולמצות את הגנתו".

וכן ר' בש"פ 4508/15 - אורן סבג נ' מדינת ישראל, פורסם במאגרים המשפטיים (09/07/2015) :

"אכן, העובדה שמדובר בעד יחיד או עד מרכזי שעליו עומד האישום כולו היא בעלת משקל לבחינת הרלבנטיות של המרשם הפלילי של העד, אך היא אינה תנאי מספיק. על מנת לעמוד במבחן הרלבנטיות ולהצדיק פגיעה בזכות לפרטיות של העד ובאינטרס הציבורי למניעת הרתעת עדים ממסירת עדות, נדרש "דבר מה נוסף", היינו - אינדיקציה לכך שיש במרשם הפלילי של העד פוטנציאל ממשי קונקרטי לתרום להגנת הנאשם. כמצוין לעיל, גם בא כוח העורר מסכים כי עצם קיומו של מרשם פלילי אין די בו כדי לעבור את מבחן הרלבנטיות.

9. האפשרות התאורטית למצוא במרשם הפלילי סיוע להגנת הנאשם ללא כל אינדיקציה קונקרטית, אין די בה כדי להצדיק לראות במרשם הפלילי של העד משום "חומר חקירה". תקווה ספקולטיבית של ההגנה שמא ימצא בפסקי הדין הנזכרים במרשם הפלילי מידע העשוי לסייע בהגנת הנאשם, אינה מצדיקה פגיעה בזכויות עדים, והיא בגדר מה שכונה על ידי בית המשפט בענין אל הוזייל "מסע דייג" (Fishing expedition), שאינו מצדיק הכרה במרשם הפלילי של העד כ"חומר חקירה" (שם, בעמ' 132).

אכן, המגמה בפסיקת בית משפט זה היא "לפרש באופן רחב את המונח "חומר חקירה", אך נפסק גם כי אין להרחיב מונח זה "לראיות שחשיבותן ונגיעתן לאישום הפלילי היא שולית ורחוקה מדי" (בש"פ 7990/14 מקונן נ' מדינת ישראל (29.12.2014)); בש"פ 600/15 הירשמן נ' מדינת ישראל (1.2.2015)). בצדק נטען לענין זה מטעם המאשימה, כי קביעות מהימנות שנקבעו בעבר בעניינו של עד יספקו תועלת זניחה בלבד להגנת נאשם, היות שכל שופט או מותב מכריע לגבי מהימנות עדים על-פי התרשמותו שלו.

בהתייחס לסוגיה שבמחלוקת באשר לבקשה להעברת גיליון ההרשעות הקודמות לידי הנאשם מצאתי כי יש בקביעות בית המשפט העליון בבש"פ 5291/14 יוסף עוקבי נ' מ"י, פורסם במאגרים המשפטיים (24.8.14) כדי להתוות את הדרך גם במקרה שבפני:

2. העורר פנה לבית המשפט המחוזי בבקשה שהוגשה על יסוד הוראת סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: ה"ח"פ), בגדרה ביקש כי יתאפשר לו לעיין ברישום הפלילי של המתלונן וכן בחומרים מתוך הליך פלילי שהתנהל בעבר נגד המתלונן במסגרת ת"פ 13-05-26737 בבית המשפט המחוזי בירושלים (להלן: התיק האחר). לטענת העורר, מדובר ב"חומרי חקירה" הרלוונטיים להגנתו, בעיקר נוכח טענתו להגנה עצמית, שבגדרה הוא מעוניין להוכיח כי המתלונן הוא אדם אלים ומסוכן, הידוע ביחסו האובססיבי לאילנית...

3. ... בנוסף פסק בית המשפט המחוזי כי העיון ברישום הפלילי של המתלונן אינו יכול להועיל להגנתו של העורר, במיוחד כשעל פי סרטון שמקורו במצלמת אבטחה, נראה העורר כשהוא דוקר את המתלונן. מכאן הערר.

4. במהלך הדיון בערר הגיעו הצדדים, בהמלצת בית המשפט, להבנות בנוגע לעיון ברישום הפלילי של המתלונן, שעל פיהן קבעתי אילו נתונים מתוך הרישום יועברו לעיון העורר. לגבי יתר הנתונים שברישום הפלילי נמסר לעורר כי מדובר בעבירות סמים ורכוש. המלצה זו ניתנה, בין היתר, נוכח האפשרות שחלק מהרישום הפלילי של המתלונן יכול להיות רלוונטי להגנת העורר."

ר' החלטה נוספת בגין התרת מסירת גיליון הרשעות המתלונן לידי ההגנה כאשר עמדה הבקשה במבחן הרלוונטיות ויכולת לשמש הנאשם בהגנתו בת"פ 36371-12-20 (מחוזי י"ם) מדינת ישראל נ' עלי (עציר) ואח', פורסם במאגרים המשפטיים (24.6.21).

במסגרת החלטת בית המשפט בתיק בע"ח 42139-10-16 (מחוזי נוצרת) הייב(עציר) נ' מדינת ישראל, פורסם במאגרים המשפטיים (2.1.17) מסר בית המשפט כי למתלונן בתיק הרשעות בעבירות אלימות וזאת מבלי לפרטן מפאת הפגיעה בזכותו של המתלונן, עד התביעה, לפרטיות.

עיון בתיקי מב"ד ותיקים סגורים :

בית המשפט העליון עמד בבש"פ 1408/14 פלוגי נ' מ"י, פורסם במאגרים המשפטיים (14/4/14) בעניין העברתם תיקי מב"ד של עד לעיון ההגנה:

"עינינו הרואות, כי כעקרון ישנה אפשרות למסור מידע לגבי מב"דים, בדומה למידע כנ"ל בדבר הרשעות קודמות ועונשים. מידע באשר למב"דים ימסר אפוא בכפוף למבחני הרלוונטיות הנ"ל שנקבעו בסעיף י' לתוספת הראשונה, דהיינו, כאשר הגילוי הוא מהותי לנושא הדיון, או כאשר הוא נדרש לבירור מהימנותו של עד, ובעל דין ביקש את הגילוי."

עם זאת קבע בית המשפט העליון בעניינם של תיקים סגורים :

"תיקים סגורים - אינם בגדר "חומר חקירה". לשון החוק, ההיסטוריה החקיקתית ותכלית החקיקה, מובילים כולם לתוצאה אחת: סעיף 11א לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים מתיר מסירת מידע על תיקים סגורים אך ורק לגופים המפורטים בתוספת השלישית; הא ותו לא. אין למסור לבית המשפט מידע על תיקים סגורים, ולא כל שכן לנאשם."

מן הכלל אל הפרט :

בקשה לעיון בגיליון ההרשעות הקודמות של העדים :

א. לאחר שעיינתי במסמך הרלוונטי שהוצג בפני : "תדפיס מידע פלילי" בעניינה של המתלוננת אילוז מצאתי כי אין באמור בתדפיס זה (ואיני מאשר האם נמצאו בו רישומים כלשהם) כדי רלוונטיות כלשהי להגנת הנאשם ומכאן אני דוחה את הבקשה בעניינה.

ב. בענייניו של העד מלכה עולה מחקירתו הנגדית כי הנאשם טוען שהעד מלכה הוא שאיים עליו ולא כפי שנטען בכתב האישום. עיינתי בחקירתו הנגדית של העד מלכה ובעדות הנאשם בבית המשפט מהם עולה הטענה כי העד מלכה הוא שנקט באלימות מילולית כנגד הנאשם.

ג. על רקע טיעונים אלו בענייניו של העד מלכה עיינתי בתדפיס המידע הפלילי שהוגש בענייניו של העד מלכה ומצאתי כי קיימת רלוונטיות מסוימת לתדפיס זה בהגנת הנאשם. בהינתן חלוף הזמן מאת רישומיו של העד מלכה ועד היום והאינטרס הציבורי שלא להרתיע מתלוננים ומאידך גיסא רלוונטיות להגנת הנאשם מצאתי כי יש מקום להתיר בידי ההגנה המידע מתוך תדפיס המידע הפלילי לפיו לחובת העד מלכה מספר הרשעות בעבירות אלימות מילולית ופיסית אשר האחרונה שבהן משנת 2015 בגין עבירה שבוצעה בשנת 2014. כמו כן מצאתי כי להרשעת הנאשם משנת 1995 בגין עבירת זיוף ושימוש במסמך מזויף רלוונטיות אפשרית להערכת מהימנות גרסתו של העד מלכה בבית המשפט.

עוד מצאתי כי במתן פירוט נוסף באשר להרשעות הנ"ל יהיה משום פגיעה למעלה מן הנדרש בזכותו של העד מלכה לפרטיות ובאינטרס הציבורי הרחב שלא להרתיע נפגעי עבירה ועדים ממסירת עדות במשטרה.

בקשה לעיון ברשימת תיקים פתוחים וסגורים של העדים :

לאחר עיון במרשם תיקים פתוחים בעניינם של שני העדים (ומבלי לציין האם יש או אין תיקים פתוחים בעניינם) מצאתי כי אין במרשם משום רלוונטיות להגנת הנאשם.

כאמור בסקירת ההלכה הנוהגת לעיל אין רשימת התיקים הסגורים לרבות התיקים עצמם בגדר "חומר חקירה" שניתן להעבירו לעיון ההגנה. מטעם זה ואף לגופו של עניין לאחר בחינת המרשם הפלילי (בלא ליתן אינדיקציה באשר לקיום או היעדר רישום בגין תיקים סגורים) לא מצאתי מקום להורות על העברת פרט כלשהו ממרשם תיקים סגורים לעיון ההגנה.

לאור האמור לעיל הבקשה מתקבלת באופן חלקי באופן חלקי כאמור לעיל.

המזכירות תעביר ההחלטה לעיון הצדדים בדחיפות.

ההחלטה ניתנה לאחר צאת השבת

זכות ערר לבית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, ה' תמוז תשפ"ג, 24 יוני 2023, בהעדר הצדדים.